

Osmanl? K?raat E?itiminde Tarikler, Meslekler ve Mesleklerin Temel Eserleri ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Osmanl? K?raat E?itiminde Tarikler, Meslekler ve Mesleklerin Temel Eserleri ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28540>

Özet

Bu çal??ma, **Ahmet Gökdemir** taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilen ve **Osmanlı?** dönemindeki **K?raat** e?itiminin karma??k yap?s?n? sistematik olarak çözümlemeyi amaçlayan bir akademik çerçevedir. Ölçek, geleneksel psikometrik bir araçtan ziyade, tarihi ve pedagojik analizler için bir s?n?flandırma sistemi sunmaktadır. Temel odak noktas?, k?raat ilminin farklı ekollerini (tarikler), bu ekollerin yeti?tirdi?i mesleki uzmanlıklar? ve söz konusu mesleklerin dayand??? temel edebi ve ilmi eserleri tespit etmek ve kategorize etmektir. Bu araç, Osmanlı? e?itim tarihi ara?tırmalarında derinlemesine içerik analizi yapılmasına olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Osmanlı?, K?raat E?itimi, **K?raat**, Tarikler, Meslekler, Temel Eserler, E?itim Tarihi, Gökdemir, Ara?tırma Aracı.

Yazarlar

Ahmet Gökdemir

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **Osmanlı?** ?mparatorlu?u'nda **K?raat** ilminin nasıl öğretiltiğini, hangi metodolojik yollarla (tarikler) ilerlediğini ve bu yolların hangi temel metinler üzerine kurulduğunu bilimsel bir çerçevede incelemektir. Araç, araştırmacılara tarihi kaynaklar? incelerken tutarlı ve detaylı bir analiz yapma imkanı sağlamaktadır.

Ölçek, k?raat e?itimi alan?nda çal??an akademisyenlerin, bu e?itim gelene?inin tarihsel evrimini ve kurumsallaşmasını daha net bir şekilde ortaya koymalarına yardımcı olmayı hedeflemektedir. Özellikle dini ve ilmi mesleklerin oluşum süreçlerini, temel referans eserler üzerinden takip etmeyi kolaylaştırır.

Yapı

Ölçek, Osmanlı? K?raat e?itimindeki üç ana bileşenin sistematik olarak kategorize edilmesine dayanır:

Tarikler (Metodolojik Ekoller): K?raat ilminin farklı okuma ve öğretim yöntemlerini temsil eden ekoller.

Meslekler (Profesyonel Uzmanlıklar): Bu e?itimden mezun olan kişilerin edindiği dini veya ilmi uzmanlık alanları.

Temel Eserler (Kanonik Metinler): İlgili tarikler ve meslekler için referans alınan, müfredatın

temelini olu?turan ana kaynak kitaplar.

Bu yap?, tarihi e?itim sistemlerinin yaln?zca kurumlar?n? de?il, ayn? zamanda i?erik ve metodoloji dinamiklerini de incelemeye olanak tan?yan bir **i?erik analizi** çer?evesi olarak i?lev görmektedir. Bu üç unsur aras?ndaki ili?kileri haritaland?rarak, Osmanlı e?itim sisteminin karma??kl???n? ortaya ç?karmay? hedefler.

Geçerlik

Bu ölçek, geleneksel psikometrik bir ölçüm arac? (örne?in, Likert tipi tutum ölçe?i) olmad??? için, faktör yükleri veya kriter geçerli?i gibi standart istatistiksel geçerlik yöntemleri uygulanmam???r. Ancak, Gökdemir (2019) çal??mas?, **K?raat** alan?ndaki uzman literatürün derinlemesine incelenmesine dayanmaktadır, bu da güçlü bir i?erik geçerli?ine i?aret etmektedir. Ölçek, Osmanlı dönemine ait tarihi kaynaklar?n titizlikle incelenmesi sonucu ortaya konulan kavramsal bir modeldir.

Güvenirlik

Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal akademik makalede (Gökdemir, 2019), Cronbach Alfa gibi iç tutarlılık katsayılar?na dair geleneksel güvenilirlik verileri sunulmam???r. Bir s?n?fland?rma ve analiz arac? olarak, güvenilirli?i daha çok ara?t?rmacılar aras? tutarlılık (inter-rater reliability) veya analitik çer?eve olarak tekrarlanabilirlik üzerinden de?erlendirilebilir. Bu tür bir tarihi analiz çer?evesinin güvenilirli?i, kaynak materyalin sa?laml??? ve yazar?n metodolojik tutarlılı??? ile sa?lanmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, belirli bir psikolojik yapıyı ölçmek yerine tarihi bir yapıyı kategorize etmek amacıyla geli?tirildi?i için, aç?klayıcı veya do?rulamalı faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler bu çal??mada uygulanmam???r. Yap?, yazar?n tarihi ve pedagojik uzmanlı???na dayanarak teorik olarak belirlenmi? üç ana boyuttan (Tarikler, Meslekler, Temel Eserler) olumaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Tarihi Analiz Çer?evesi)

Format: Analitik ve Kategorik Çer?eve / Tarihi ?erik Analiz Arac?

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Osmanlı tarihi, dini e?itim ve ?slam bilimleri alan?nda çal??an akademisyenler, ara?t?rmacılar ve lisansüstü ö?renciler.

Yazı Grubu: Uygulama popülasyonu için geçerli değildir (Araç, tarihi metinlerin analizinde kullanılmaz).

Popülasyon Detayları: Araç, doğrudan insan popülasyonu üzerinde uygulanmaz; tarihi kaynakların ve akademik literatürün incelenmesine yönelik bir metodolojik çerçevedir.

Test Metodolojisi: Tarihi dokümantasyon incelemesi, içerik analizi ve kavramsal modelleme.

Anahtar Kelimeler

Osmanlı Eğitim Sistemi, **Ahmet Gökdemir**, Kiraat İlmî, Tarihsel Pedagoji, Dini İlimler, Eser Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Kaynakta belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Yazarın bağlı olduğu kurum üzerinden erişilebilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanılması için gerekli izinler, sorumlu yazar **Ahmet Gökdemir** ve eserin yayımlandığı dergi (Fatih Sultan Mehmet İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi) üzerinden alınmalıdır. Ölçek, açık erişimli bir akademik makale içinde sunulmuştur.

Kaynaklar

Gökdemir, A. (2019). Osmanlı kiraat eğitiminde tarikler, meslekler ve mesleklerin temel eserleri. *Fatih Sultan Mehmet İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi* 13, s. 91-123. doi: 10.16947/fsmia.582365

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: osmanli-kiraat-egitiminde-tarikler-meslekler-ve-mesleklerin-temel-eserleri-olcegi-toad.pdf

Osmanlı Kiraat Eğitiminde Tarikler, Meslekler ve Mesleklerin Temel Eserleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğe ait standardize edilmiş maddeler veya Likert tipi ifadeler, kaynakçada

belirtilen makalenin  zet verilerinde sunulmam  t r. Ölçek, bir kategorizasyon ve analiz  er evesi olarak işlev gördüğü için, maddeler yerine analiz edilen Tarikler, Meslekler ve Temel Eserler listesi makalenin tam metninde yer almaktadır.

Bu nedenle, burada sunulan ölçek maddesi yoktur. Maddeler için ilgili akademik makalenin (Gökdemir, 2019) tam metnine ba vurulmas  gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM